

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre himmelske Far! Tack för att du sänt oss din Son för att bli människa för vår skull. Hjälp oss att som jungfru Maria tro ditt ord när du berättar för oss om dina stora under, att ingenting är omöjligt för dig. Ge oss nåden att också vi likt Maria frimodigt kan ta emot dina uppgifter att vara dina tjänare. Amen.

Dagens evangelium är Luk 1:26–38:

26 I den sjätte månaden blev ängeln Gabriel sänd av Gud 27 till en jungfru i staden Nasaret i Galileen. Hon var trolovad med en man som hette Josef och som var av Davids släkt, och jungfruns namn var Maria.

28 Ängeln kom in till henne och sade: "Gläd dig, du som fått nåd! Herren är med dig." 29 Men hon blev förskräckt av hans ord och undrade vad denna hälsning kunde betyda.

30 Då sade ängeln till henne: "Var inte rädd, Maria! Du har funnit nåd hos Gud.

31 Du ska bli havande och föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus. 32 Han ska bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud ska ge honom hans fader Davids tron. 33 Han ska vara kung över Jakobs hus för evigt, och hans rike ska aldrig ta slut."

34 Då sade Maria till ängeln: "Hur ska detta ske? Jag har ju inte haft någon man." 35 Ängeln svarade henne: "Den helige Ande ska komma över dig, och den Högstes kraft ska vila över dig. Därför ska barnet som föds kallas heligt och Guds Son. 36 Och din släkting Elisabet är också havande med en son på sin ålderdom. Hon som kallades ofruktsam är nu i sjätte månaden, 37 för ingenting är omöjligt för Gud."

38 Maria sade: "Jag är Herrens tjänarinna. Låt det ske med mig som du har sagt." Och ängeln lämnade henne.

Den tredje söndagen i fastan har temat *Kampen mot mörkets makter*. I den första årgångens evangelium berättas om hur Jesus driver ut onda andar och hur han undervisar om de onda andarnas verksamhet. Då utbrister en

kvinnor: "Saligt är det moderliv som burit dig och de bröst du har diat!" Hon prisar alltså Jesu mor Maria salig. Men Jesus svarar: "Säg hellre: Saliga är de som lyssnar till Guds ord och bevarar det."

Maria uttryckte det här profetiskt i sin lovsång: "Från denna stund ska alla släkten kalla mig salig." Men Johannes Döparens mor Elisabet uttryckte det som Jesus säger: "Salig är du som trodde."

Inledningsorden för tredje söndagen i fastan lyder: "Så har inte heller Människosonen kommit för att bli betjänad, utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många" (Matt 20:28). Jesus kom som tjänare. I dag fäster vi våra ögon på tjänarinnan Maria, som svarade ängeln med att ställa sig till förfogande för att Gud skulle kunna förverkliga sin plan med sin tjänare: "Jag är Herrens tjänarinna. Låt det ske med mig som du har sagt."

Det stora ämnet för i dag är: *Inte ingenting är omöjligt för Gud*. Men först ska vi se på hur Maria var ett redskap för denna sanning genom att bli Herrens tjänarinna.

Maria fick del av Guds nåd

Ängeln Gabriel hälsar Maria med orden: "Gläd dig, du som fått nåd!" På grekiska var det en vanlig hälsning: *Chaire*. Det kan betyda hälsning (jfr finska: *tervehdys*, *terve*), hell, glädje, lycka. Det gamla ordet "hell", som i äldre översättningar blir "hell dig, full av nåd", eller "hell dig, du högt benådade" är alltså lika bra som "gläd dig".

Men jag vill komma med en varning: Den latinska hälsningen "Ave" har i sången Ave Maria blivit en hyllning som leder tankarna till påvekyrkans helgondyrkan. Hyllningen har nämligen i påvekyrkan (1400-talet) tagit in en andra del med önskan om Marias förbön, efter den första ursprungliga som återger ängeln hälsning och en del av Elisabets hälsning. I ängeln hälsning ingår ingen bön, utan det är bara en hälsning. Vi ska inte tillbe Maria genom att lägga in en bön till henne som i "Ave Maria".

Det grekiska ordet för nåd är ganska bekant, *charis*. Det finns ju i *karismatisk*. Ordet benå-

dad säger precis vad det är fråga om. Det används i ett rättsligt sammanhang, då en brottsling som har blivit dömd för sitt brott ändå kan benådas av presidenten. Han blir inte fri för att en domstol inte kan hitta något bevisat brott, utan han blir fri trots att brottet är bevisat och han har konstaterats skyldig.

När det gäller Maria var hon inte syndfri, så att det skulle vara därför som hon anförtroddes uppdraget att föda Jesusbarnet. Hon var precis som alla andra människor en syndare. Den romersk-katolska kyrkan lär utan någon biblisk bevisning att Maria föddes utan synd. Men en syndfri behöver ingen nåd. Maria däremot behövde Guds nåd, och den fick hon på samma sätt som alla andra människor, genom det barn som hon skulle föda. Dessutom välsignade Gud henne på ett särskilt sätt med ett särskilt uppdrag.

Att Gud utvalde Maria var inte heller hennes förtjänst. Att hon blev utvald beror på Guds nåd. Det är precis som Guds utkorelse av evighet som gör att vi får tro på Jesus och komma till himlen när vår tid på jorden är ute. Det är endast Guds nåd alltsammans, från början till slut.

När Guds uppdrag nådde Maria, då var hon villig att ta emot det.

Jag är Herrens tjänarinna. Låt det ske med mig som du har sagt.

Hon trodde det underbara budskapet, fast det var helt orimligt. Det var ännu underbarare än att hennes släkting Elisabet redan väntade barn i sjätte månaden. Från GT visste Maria att Gud kunde göra sådana under. Så hade skett med Sara, som fick sin efterlängtnade son Isak när hon var 90 år gammal.

Men när ängeln visade sig blev hon rädd. Så är det när vi möter den andliga, osynliga världen. Människor som får änglar till gäster blir nästan alltid förskräckta. Så var det ju också med herdarna utanför Betlehem på juldagen och kvinnorna vid graven efter Jesu uppståndelse.

Därför kommer Gabriel direkt med en tröst:

Var inte rädd, Maria! Du har funnit nåd hos Gud.

Här finns åter ordet nåd. Maria har funnit nåd, hon har blivit föremål för nåd. Därför behöver hon inte vara rädd.

Den största nåden hon bevisas är att hon ska föda Guds Son. Och när hon undrar hur det ska ske, när hon inte har varit tillsammans med någon man, då får hon veta att det ska ske genom den Helige Ande. Det är ett under. Det är verkligen stort. Hon ska föda Guds Son, hon ska bli mor till Gud själv när han låter sig födas av kvinna och bli människa.

Sedan sker också en annan nådebevisning: hon tror. Det kan ingen människa göra av sig själv. Att Maria tror ängelns ord är också ett under. Vad som händer med henne är något som inget förnuft kan fatta. Att hon skulle föda en som ska få sitta på Davids tron! Hur går det ihop med att hon är en oansenlig tonårsflicka?

I sin lovprisning, senare i kapitlet, prisar hon själv denna sak:

[Gud, min Frälsare] har sett till sin tjänarinna's ringhet.

Vi vet ingenting om Marias hem och föräldrar. Det finns traditioner som har gett namn åt hennes föräldrar, men ingenting står i Bibeln om dem. Hon säger själv att hon är ringa, och det betyder att ingen kunglig glans kunde märkas i hennes föräldrahem.

Så som Gud utvalde en ringa jungfru, så kan han också i dag välja sina ringa tjänare på det sätt han vill och ge sina nådegåvor och sina uppgifter utan hänsyn till jordisk härkomst eller mänskligt anseende. För han vill inte att något kött ska berömma sig inför Gud. Därför ska vi inte heller upphöja henne utöver det att hon trodde Guds ord och lät sig bli en tjänarinna och Guds moder, för det är Gud allena som ska ha äran. Vi prisar henne salig för att hon trodde Guds ord.

Inte ingenting är omöjligt för Gud

Jungfrufödelsen är en omistlig del av vår kristna tro. Den ingår i den apostoliska trosbekännelsen: *avlad av den Helige Ande och född av jungfru Maria* för att understryka att Jesus inte hade någon jordisk far. Men trots det – eller kanske just därför – har bibelkritiker sedan länge angripit just den här läropunkten.

Några lärda går emot läran om jungfrufödelsen med öppen förnekelse. Man utgår från den positivistiska vetenskapens axiom: man kan inte räkna med annat än det som kan förklaras på ett inomvärldsligt sätt, sådant som iakttas i vår tid eller som kan upprepas i laboratorier. Och ingen har kunnat visa upp någon parallell till Jesu avlelse.

Vi kan påminna oss vad som ängeln säger till Josef (Matt 1:20–23):

"Josef, Davids son! Var inte rädd för att ta till dig Maria som din hustru, för barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. 21 Hon ska föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus, för han ska frälsa sitt folk från deras synder."

22 Allt detta hände för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: 23 Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och man ska ge honom namnet Immanuel. Det betyder: Gud med oss.

Orsaken att man inte tror på att jungfrun Maria blev havande av helig Ande är att vårt höga förnuft inte tror att Gud är allsmäktig. Det finns gränser, menar man: Gud kan inte göra sådant som är omöjligt för vår tanke att förstå. Därför måste man förkasta det bibliska vittnesbördet, både det som Matteus och Lukas skriver. Det förklarar man med att de har återgett legender som uppstod i urkyrkan.

Matteus skriver det som den helige Ande har lärt honom. Och Anden uppenbarar att ängeln hänvisning till profeten Jesaja, "Se, jungfrun ska bli havande", handlar just om hur Maria började vänta barn.

Eftersom det enligt den moderna bibelvetenskapens axiom var omöjligt att Jesaja skulle ha kunnat säga något om en händelse som skedde 700 år efteråt så menar man att det måste avse någon annan kvinna än Maria. För människor brukar inte kunna förutsäga framtiden så exakt och så länge i förväg. Nej, för människor är det omöjligt, men inte för Gud, för ingenting är omöjligt för Gud!

Här finns en enorm kontrast mellan Elisabets ord om Maria: "Salig är du som trodde", och dessa bibelkritiker som inte tror. Vi måste säga om dem att de är osaliga och förbannade, i

motsats till Maria och alla andra som tror Guds ord, som är saliga.

Låt oss jämföra med en annan läropunkt. Att man förkastar jungfrufödelsen är precis samma sak som att man förkastar Bibelns lära om skapelsen. Också den läran grundar sig på Guds allmakt. Han kunde skapa ur intet genom sitt Ord. Det går inte att upprepa i laboratorier i dag. Det kan inte heller förklaras med vårt rationella förnuft. Men det har precis samma tyngd i vår tro, som den första trosartikeln säger:

Jag tror på Gud Fader, den allsmäktige, himmelens och jordens skapare.

Att förkasta Gud som Skaparen och acceptera den ateistiska utvecklingsläran är ytterst försåtligt, för det underminerar vår tro på Jesus som Gud och människa, som blev född av jungfru Maria. Det hör ihop. För ingenting är omöjligt för Gud.

Det finns också ett annat sätt att gräva bort grunden från den kristna läran om jungfrufödelsen. Det är genom att inte direkt förneka den, utan att ställa sig likgiltig till om det har skett så här. Man kan få höra att det inte är så viktigt att veta om Jesus blev född av jungfru Maria, utan det viktiga är att Gud har erkänt honom som sin son. Det här är också ytterst bedrägligt och betyder i praktiken att man förnekar Jesus som sann Gud och sann människa.

Det här motsvarar uppfattningen att vi gott kan förena utvecklingsläran med tron på Gud som skapare, för den kristna tron hänger inte på att skapelsen har skett bokstavligen så som det står i Första Moseboken, menar man. Det viktiga är att Gud har varit med och styrt utvecklingen och tagit sig an den art som vi kallar människan på ett särskilt sätt. Känner du igen resonemanget?

– Gud har erkänt Jesus som sin son.

– Gud har tagit sin an människan på ett särskilt sätt.

I båda fallen har man kompromissat bort sanningen att ingenting är omöjligt för Gud. I båda fallen leder kompromissen till allvarliga falska läror.

I fråga om Jesus som Guds son betyder det att han inte har varit Guds son av evighet, före all tid. Gud har vid något tillfälle bestämt att just han ska vara det redskap han ska använda. En del teologer menar att Fadern adopterade Jesus vid hans dop i Jordan. Andra säger att Gud erkände honom genom att väcka upp honom från de döda. Men alla varianter av den här tanken leder ofrånkomligt till att man kommer i konflikt med klara bibelord, och också med vår urgamla kristna bekännelse. Jesus skulle då inte vara sann Gud, och hans död för våra synder skulle inte kunna betala det pris som krävdes för att sona världens syndaskuld.

I fråga om utvecklingsläran kommer man på kollisionskurs med läran om syndafallet och människans arvsynd. Därmed måste man också omtolka betydelsen av Jesu frälsningsgärning, hans ställföreträdande lidande och död för oss på korset, alltså själva centrum av vår tro.

Båda förnekelserna leder alltså till samma falska lära om Jesus och hans frälsningsgärning. Båda slår grunden undan vårt budskap om att Jesus, Guds Son, har lidit och dött för att ge oss förlåtelse för våra synder och tillträdde till himlen.

Därför är budskapet på Marie bebådelsedag så viktigt. Det är sant och visst att *ingenting är omöjligt för Gud*. Därför är det också möjligt för dig och mig att bli Guds barn.

Utan den bekännelsen blir vår lovprisning till Gud väldigt fattig och klen. Genom att ge Gud äran för att kunna göra allt kan vi bära fram en rätt tillbedjan och lovprisning.

Därför riktar vi äran till Fadern och Sonen och den Helige Ande, såsom det var av begynnelsen, nu är och ska vara, från evighet till evighet. Amen.